

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल, २०१७

कक्षा - शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - 8

गुणाः - ७०

विषयः - वेदः

कोड - C.E.3.6.12

समयः - ११:०० तः ०२:००

दिनाङ्कः - २२/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - वेदभाष्यभूमिकासंग्रह

प्रथमान्विति: (Unit-1)

- प्रश्नः - १ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्यां लिखत ०८
- (१) याज्ञिकानां समाख्यानं लक्षणं दोषवर्जितम्।
तेऽनुष्ठानस्मारकादौ मन्त्रशब्दं प्रयुञ्जतो।
(२) हेतुर्निवचनं निन्दा प्रशंसा संशयो विधिः।
परकृतिः पुराकल्पो व्यवधारणकल्पना॥
(३) छन्दःस्थयोरुत्तरास्थयोर्वा गीतेरिहोहनम्।
अविशेषाद् विकल्पः स्यादन्त्यः संज्ञाबलित्वतः॥
- प्रश्नः - २ ऋचां त्वः पोषमास्ते पुपुष्वान्- इति मन्त्रस्य विस्तृतव्याख्यां कुरुत। ०८
- अथवा
ब्राह्मणभागस्य लक्षणं विषये एकं निबन्धं लिखत
- प्रश्नः - ३ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत। ०४
- (१) रथन्तरशब्दनिरूपणम् (३) इराशब्दस्य गानविधानम्
(२) सामशब्दस्यार्थः (४) शरलेशविषयको विचारः
- प्रश्नः - ४ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०५
- (१) सामवेदस्य लक्षणं किम्?
(२) उद्गातृनामकः ऋत्विक् किं करोति?
(३) 'अध्वर्युः' किं सम्पादयति?
(४) 'अनुष्ठानस्मारकाः मन्त्राः' - इत्यस्य एकमुदाहरणं लिखत।
(५) 'अधः स्विदासीदु परिस्विदासीत्' - कीदृशः मन्त्रः?
(६) 'पृच्छामि त्वा परमन्तं पृथिव्याः' - इति कीदृशः मन्त्रः?
(७) निन्दायाः एकमुदाहरणं लिखत।

द्वितीयान्विति: (Unit-2)

- प्रश्नः - ५ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या विधेया। ०८
- (१) प्राप्ते कर्मणि नानेको विधातुं शक्यते गुणः। अप्राप्ते तु विधीयेरन् बहवोऽप्येकयत्नतः॥
(२) प्रउगं शंसतीत्यादौ गुणतोत प्रधानता। दृष्टादेव स्मृतिस्तेन गुणता स्तोत्रशस्त्रयोः॥
(३) किं सर्वपृष्ठे सर्वाणि पृष्ठदेशे यथोक्ति वा। पृष्ठशब्दात् पृष्ठदेशे वचनात् तु व्यवस्थितिः॥

- प्रश्न: - ६ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं निबन्धयत । ०८
- (१) चित्राशब्दस्य नामधेयत्वनिर्णयं यथाशास्त्रं कुरुत ।
 (२) सामवेदभाष्यभूमिकानुसारम् आधाने वामदेव्यादीनामुपाशुगेयत्वनिर्णयप्रस्तूयताम् ।
- प्रश्न: - ७ टिप्पणीं लिखत । (एकस्य) ०२
- (१) पर्याग्निकरणे ब्रह्मसाम्न उत्कर्षविधानम् ।
 (२) कौत्सादिसाम्नः प्राकृतवाधकत्वनिर्णयः ।
- प्रश्न: - ८ अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः लघूत्तरं यच्छ । ०२
- (१) ताण्ड्यब्राह्मणस्य सम्बद्धः केन वेदेन सह वर्तते ?
 (२) सामवेदस्योच्चारणं कथं भवति ?
 (३) विश्वजित् सर्वपृष्ठो भवति - कुत्र श्रूयते ?
 (४) सामवेदस्य ऋत्विक् कः ?

तृतीयान्विति: (Unit-3)

- प्रश्न: - ९ अधोलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या विधेया । ०८
- (१) यस्य राज्ञो जनपदे अथर्वा शान्तिपारगः ।
 निवसत्यपि तद् राष्ट्रं वर्धते निरुपद्रवम्॥
 (२) लभ्यमाने फले दृष्टे नादृष्टफलकल्पना ।
 विधेस्तु नियमार्थत्वान्नानर्थक्यं भविष्यति॥
 (३) नक्षत्रकल्पो वैतानस्तृतीयः संहिताविधिः ।
 तुर्य आङ्गिरसः कल्पः शान्तिकल्पस्तु पञ्चमः ॥

- प्रश्न: - १० अथर्ववेदस्य महत्त्वं तथा पुराणादिषु तत्प्रशंसावचनविषये यथाशास्त्रं विचारयत । ०८
- अथवा

विविधमतोपन्यासपुरःसरं भावनायाः सामान्यलक्षणनिरूपणं कुरुत

- प्रश्न: - ११ टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४

- (१) वेदस्य स्वतः प्रामाण्यम् (३) कर्मणां त्रैविध्यम्
 (२) स्वाध्यायाध्यापनविधिः (४) शब्दः नित्यः

- प्रश्न: - १२ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत । ०५
- (१) अथर्ववेदस्य कति शाखाः इदानीं दृश्यते ?
 (२) अथर्ववेदस्य ऋत्विक् कः ?
 (३) शाब्दिकानां मते स्फोटः नित्यः अनित्यो वा ?
 (४) मीमांसकानां मतानुसारं वेदाः पौरुषेया अपौरुषेया वा ?
 (५) ब्राह्मणस्य उपनयनकालः कः ?
 (६) अथर्ववेदस्य के सन्ति पञ्चोपवेदाः ?
 (७) चत्वारो वा इमे वेदा ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदो ब्रह्मवेदः - कुत्र श्रूयते ?